

Çizgi dizilerde öğreticilik: İstanbul Muhafızları örneği

Teaching in cartoon series: The case of Istanbul Guards

Yunus Yeniçeri¹

Gönderilme tarihi/Received date: 06 / 04 / 2020

Kabul tarihi/Accepted date: 28 / 06 / 2020

Öz

Çizgi filmler, günümüzde çocukların eğlenerek vakit geçirdiği bir olgu durumuna gelmiştir. Geçmiş yıllarda sadece belli saatlerde televizyonlarda yayınlanan çizgi filmler, günümüzde büyük bir endüstri haline dönüşmüş, sadece çizgi filmlerin yayınlandığı onlarca kanal ortaya çıkmıştır. Yayına hazırlanan çizgi filmlerin her biri hitap ettiği kitleye göre çeşitli özellikler taşımakta ve hazırlanma amacına uygun bir şekilde bilgi aktarımları yapabilmektedir. Bu doğrultuda günümüzde sadece eğlence aracı olarak kullanılmayan çizgi filmler; bir toplumun kültürel, tarihi ve sosyolojik değerlerinin aktarımında bir araç görevi üstlenmektedir. Kültür ve değer aktarımı noktasında okuma yazma bilmeyen çocuklar için çizgi filmleri bir araç olarak kullanmak günümüzde sıklıkla tercih edilmektedir. Okuma yazma bilen çocuklar için ise yazınsal metinlerin yeterli dönüştürme vermemesi ve görsel öğelere nazaran etkinlik eşliğinin düşük olması nedeniyle çizgi filmlere olan bakış açısı son yıllarda olumlu yönde değişmiştir. Bu çalışmada ise İstanbul Muhafızları çizgi filmi araştırma konusu olarak seçilmiş ve bu çizgi filmde yer alan bilgi aktarımları tespit edilmeye çalışılarak çizgi filmin öğreticilik yanının tespiti ortaya konulmaya çalışılmıştır. Elde edilecek sonuçların ışığında çizgi filmlerde genel anlamda öğreticilik, özel anlamda ise tarihi bilgilerin öğretilmesi araştırma konusu olarak seçilmiş ve elde edilecek bulguların ışığında bu öğreticilik faaliyetinin başarı düzeyi değerlendirilmeye çalışılacaktır. Nitel özellikteki bu araştırma, TRT ÇOCUK kanalında yayınlanan "İstanbul Muhafızları" adlı çizgi filminin ilk 10 bölümü araştırma kapsamı olarak seçilmiş, veri toplama belgesel tarama, veri analizinde ise içerik analizi kullanılmıştır. Çocuğa yönelik ilkesinin anlaşılması adına Gültepe İmam Hatip Ortaokulunda 6. sınıfa gitmekte olan 100 öğrenciye, çizgi filmin ilk 10 bölümü izletilmiş ve hazırlanan sorulara verilen cevaplar bulguların doğru yorumlanmasında yardımcı olmuştur.

Anahtar kelimeler: Çizgi Film, Çocuk, Öğreticilik, Tarih

Abstract

Cartoons have become a phenomenon where children have fun and spend time today. Cartoons broadcasted only at certain times in the past years have turned into a big industry today, and dozens of channels have appeared that only cartoons were broadcast. Each of the cartoons prepared for broadcast has various features according to the audience it addresses and can transfer information in accordance with the purpose of preparation. Accordingly, cartoons that are not only used as entertainment tools today; it acts as a tool for the transfer of cultural, historical and sociological values of a society. It is frequently preferred to use cartoons as a tool for children who cannot read or write at the point of culture and value transfer. For children who can read and write, the perspective of cartoons has changed positively in recent years due to the insufficient feedback of literary texts and low activity threshold compared to visual elements. In this study, Istanbul Guardians cartoon was chosen as the subject of research, and the information transfer in this cartoon was tried to be determined and the instructional side of the cartoon was determined. In the light of the results to be obtained, the teaching of cartoons in the general sense and the teaching of historical information in the special sense have been chosen as research subjects and in the light of the findings to be obtained, the success level of this teaching activity will be evaluated. This qualitative research has been selected as the research scope of the first 10 episodes of the cartoon named "Istanbul Guards" broadcasted on TRT CHILDREN channel, documentary scanning in data collection and content analysis in data analysis. In order to understand the principle of relativity to the child, 100 students attending the 6th grade at Gültepe İmam Hatip Secondary School were watched in the first 10 parts of the cartoon, and the answers to the prepared questions helped in the correct interpretation of the findings.

Keywords: Cartoon, Child, Teaching, History

¹ Öğretmen, Gültepe İmam Hatip Ortaokulu, İstanbul, Türkiye, yeniceri.yunus@gmail.com

1. Giriş

Teknolojinin hızla gelişmesi, sosyal ağların yaygınlaşması ve her evde vazgeçilmez bir eşya konumuna gelen televizyonun varlığı insanların yaşam tarzlarında bir değişikliğe neden olduğu gibi çocuğun eğitim anlayışında da bir değişime neden olmuştur. Eskiden ailede başlayan eğitim okul çağına gelince okulda devam etmekte ve çocuğun en temel bilgi edinme kaynağını aile ve okul oluşturmaktaydı. Günümüzde ise bunların yanına çocukların neredeyse her gün karşılaştığı, eğlenerek izlediği çizgi filmler gelmiştir. Eskiden normal kanallarda belli zaman aralıklarında verilen çizgi filmler, şimdi yerini her yaş grubuna hitap eden, sürekli yayın yapan çizgi film kanallarına bırakmıştır. İzlenme oranlarının bu kadar artması çizgi filmlere olan bakış açısını da değiştirmiş, eğlendirmek maksatlı hazırlanan çizgi filmler şimdi kültür ve değer aktarımı yapmak maksadıyla kullanır bir hale gelmiştir.

“Günümüz elektronik medyasının kazandığı nitelik ve işlevler, günlük düşünce ve sağduyu alanında yeni bir olguya işaret etmektedir. Çok değil yaklaşık 40–50 yıl öncesinde, kültürün aktarımı ve toplumsal devamlılığı sağlayan temel kaynak, bireyler, gruplar ve kurumlar arasındaki etkileşimler (çoğunlukla yüz yüze) iken bugün, elektronik medya, özellikle de televizyon, kültürün inşasında gerçek ilişkilerin işlevini ikame eder hale gelmiştir. Medyanın sosyal yaşamda kapladığı alan ve ideolojileri belirleme gücü, kültür, kültürün yayılımı, devamlılığı vb konularla ilgili çeşitli bilimsel tasavvurlarımızı gözden geçirmeyi gerekli kılmaktadır” (Cesur ve Kaker, 2007:106). İnsanların davranışlarına yön veren modeller eskiden aile üyeleri, öğretmenler ve sosyal çevre iken; teknolojinin hızla geliştiği dünyada televizyon ve internet sebebiyle bu modeller yerlerini ünlü sanatçılara, futbolculara, film yıldızlarına ve çizgi film kahramanlarına bırakmışlardır. Bandura’ya göre bu modeller arasında çocukları en çok çizgi film kahramanları etkilemekte ve davranışlarına yön vermektedir (Yorulmaz veTanrıverdi:29).

Kuntsche tarafından yapılan bir araştırmada Amerikalıların % 65’i dünya görüşlerinin temel olarak medya aracılığıyla şekillendiğini belirtmişlerdir. Öyle görünüyor ki medya, izleyiciler hiç farkına varmadan, toplum ve kültürün yaşam standartlarını, yaşam biçimlerini, birbirleriyle ilişkilerini, davranış kalıplarını, sosyal sorunları ve tüketim alanlarını etkilemekte ve bu yönde bir eğilim başlatmaktadır (Oruç ve Tecim, 2011:283). Etkisinin bu kadar geniş olduğu görsel yayınları ortaya koymak günümüzde amaç olmaktan çıkıp araç haline dönüşmüştür. Çocuğu eğitmek ve bilgi aktarımı yapmak çizgi filmleri bu yönde kullanmanın en temel kullanım alanı haline getirmiştir. “Çocuk eğlenerek öğrenir ilkesinden hareketle çizgi film/dizilerle eğitim-öğretim fikri doğmuştur. Kelimeler çocuğa çizgi film/diziler yoluyla eğlenceden ödün verilmeden hayatın rutin akışı içerisinde öğretilmektedir. Bu yolla öğrenilen kelimelerin zihindeki kalıcılığı, geleneksel kelime öğretimi yöntemleriyle öğrenilenlere nazaran daha uzun sürelidir” (Ünal ve Bursalı,2015:71). Çizgi filmlerin, toplumsal eğitim açısından da faydalarına bakıldığında çok etkin bir rol üstlendiği görülmektedir. Değerler eğitimi de dâhil olmak üzere pek çok konu, bilgi, olay ve kavram çocuk programları içinde animasyon kullanılarak sunulmaktadır. Animasyonun yüklendiği bu görev, çocuğun eğitim süreci içerisindeki kişilik gelişimini istenildiği şekilde mesajlarla yönlendirebilmektedir (Kaba, 1992, s. 54).

Çizgi filmlerin eğitim ve öğretimde kullanılmaya başlandığı ve başarısının yadsınamaz olduğu gerçeğinden hareketle, çizgi filmlerin öğretici yanının ne kadar etkili olduğu ve Tarihi bilgilerin öğretildiği İstanbul Muhafızları adlı çizgi filmdeki etkisi ve bu çizgi filmin çocuğa görelilik ilkesi doğrultusundaki başarı düzeyi bu araştırmanın asıl amacını oluşturmaktadır. Gültepe İmam Hatip

Ortaokulunda okumakta olan 6. Sınıf öğrencilerinin çizgi film hakkındaki görüşleri ise çocuğa görelilik ilkesine göre değerlendirme yapma imkânı sunmuştur.

2.Yöntem

2.1. Çalışmanın amacı

TRT Çocuk kanalında yayınlanmakta olan İstanbul Muhafızları adlı çizgi film serisinde yer alan öğretici (Tarihi bilgilerin) öğelerin çocuğa görelilik ilkesinde işlenip işlenmediği bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır.

2.2. Çalışmanın kapsamı

TRT ÇOCUK kanalında yayınlanan “İstanbul Muhafızları” adlı çizgi filmin ilk 10 bölümü araştırma kapsamı olarak seçilmiştir.

2.3. Verilerin toplanması

Veri toplamada belgesel tarama (doküman inceleme yöntemi) kullanılmıştır. “Var olan kayıt ve belgeleri inceleyerek veri toplamaya belgesel tarama denir. Yazılı belgelere göre belgesel tarama, belli bir amaca dönük olarak kaynakları bulma, okuma, not alma ve değerlendirme işlemini kapsar” (Karasar, 2012: 78).

Genel Ağ ortamından indirilen İstanbul Muhafızları adlı çizgi filmin ilk 10 bölümü iki kez izlenmiştir. İçerisinde bulundurduğu tarihi bilgiler saptanarak kayıt altına alınmıştır. Aynı zamanda Gültepe İmam Hatip Ortaokulu 6. sınıfta okumakta olan 100 öğrenciye ilk 10 bölüm izletilmiş, öğrenciler hazırlanan soruları cevaplamıştır. Bu iki çalışma araştırmanın veri kaynağını oluşturmaktadır.

İstanbul Muhafızları adlı çizgi filmin konusu kısaca şöyledir:

Azmi ve Gürgen adlı iki kişinin İstanbul’da yer alan tarihi eserlere savaş açması ve İstanbul’u korumakla görevli bir çınar ağacının Azmi ve Gürgen’e karşı dört tane çocuktan yardım alarak İstanbul’u koruması anlatılmaktadır.

2.4. Verilerin analizi

İncelenen verilerin analiz edilmesinde içerik analizi yöntemi seçilmiştir. Var olan dokümanların içerik analizi ile incelenmesinden oluşan bu çalışma nitel bir araştırmadır. Nitel araştırma: “Gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanabilir.”(Yıldırım ve Şimşek, 2013:43)

3.Bulgular

Yapılan literatür taramasında tarihi şahsiyetlerin anlatıldığı çizgi filmlerin var olduğu ve bunların seri halde olmayıp sınırlı olduğu belirlenmiştir. Tarihi mekânlar hakkında bilgilerin aktarıldığı bir çizgi filme rastlanmamıştır. Öğretici öğeleri içerisinde barındıran çizgi filmlerin var olduğu ancak İstanbul Muhafızları’ndaki gibi bir bilgi aktarımı yapan bir çizgi filmin olmadığı belirlenmiştir. Bu bölümde ilk olarak analiz edilen bölümler belirtilmiş ardından ise bu bölümlerde yer alan öğretici öğeler ortaya tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 1. Analiz edilen bölümlerin isimleri

Bölüm	Çizgi film ismi
1.	İstanbul Muhafızları Rumeli Hisarı
2.	İstanbul Muhafızları Yerebatan Sarnıcı
3.	İstanbul Muhafızları Topkapı Sarayı
4.	İstanbul Muhafızları Kapalı Çarşı
5.	İstanbul Muhafızları Galata Kulesi
6.	İstanbul Muhafızları Emirgan Korusu
7.	İstanbul Muhafızları Yedikule Zindanları
8.	İstanbul Muhafızları Ayasofya Camii
9.	İstanbul Muhafızları Yıldız Sarayı
10.	İstanbul Muhafızları Kız Kulesi

Tablo 2. Çizgi film bölümlerine göre aktarılan tarihi bilgiler

Rumeli Hisarı	Anadolu Hisarının karşısına yapılmış, boğazın en dar yerine yapılmış, Fatih Sultan Mehmet tarafından yapılmış, yapımında bizzat başında bulunmuş, kalenin üç büyük burcu varmış, Halil Paşa Kulesi 22 metre, Zağanos Kulesi 21 metre, Saruca Paşa Kulesi 28 metre.
Yerebatan Sarnıcı	336 tane sütun vardır, sütunların uzunluğu 9 metre, ikisinin altında Medusa heykeli vardır, Medusa ile göz göze gelenlerin taşa dönüştüğü inancı, dilek taşının inancı, ağlayan sütunun hikâyesi
Topkapı Sarayı	1478 yılında Fatih Sultan Mehmet tarafından yapılmıştır, 380 yıl boyunca devlet buradan yönetilmiştir, dört avludan oluşmuştur, kutsal emanetlerin yer aldığı bölüdüdür, kaşıkçı elmasının dünyanın en büyük elmaslarından olduğu, sünnet köşkünün olması.
Kapalı Çarşı	İstanbul'un en eski Osmanlı eseri, Fatih Sultan Mehmet'in emri ile yapımına 1461 yılında başlanmıştır, 3700 km kare alana sahip, her sokakta belirli mesleklerin yer aldığı eskiden bu meslek adlarıyla sokakların anıldığı.
Galata Kulesi	İlk uçan insanın Hazerfen Ahmet Çelebi'nin olduğu, Galata Kulesi'nden Üsküdar'a kadar uçtuğu, dünyanın en eski kulelerinden biri, ilk yapıldığında fener kulesi olarak kullanıldığı, yüksekliği yaklaşık 70 metre olduğu.
Emirgan Korusu	İstanbul'da laleleri ile meşhur bir yerdir, içinde üç köşk ve bir havuz vardır, her yıl lale festivalinin yapıldığı, boğaz kıyısında yapıldığı, Sarı Köşk, Pembe Köşk ve Beyaz Köşk adlı üç köşkün yer aldığı.
Yedikule Zindanları	Bazı kulelerin Osmanlı zamanında hapisane olarak kullanıldığı, Bizans döneminde yapıldığı, misafirleri ağırlamak olarak kullanılmış, devletin hazinesinin bir dönem burada olduğu, daha sonralarında ise kız sanat evi olarak kullanıldığı.
Ayasofya Camii	Dünyanın en eski ibadethanelerinden biridir, yapımında 10 bin kişi çalışmış ve 4 yıl içerisinde bitirmiş, İstanbul'un fethinden sonra camiye dönüşmüştür, fetihten sonraki ilk Cuma namazı burada kılınmıştır, 1935 yılında ise müzeye çevrildi, minarelerini Mimar Sinan yapmıştır.
Yıldız Sarayı	II. Abdülhamit Han'ın 33 yıl tahta kaldığı, Yıldız Sarayı'ndan devleti idare etmiştir, Saltanat Kapı'sı sadece sultanın giriş çıkış yaptığı yerdir, büyük mebeyn dairesinin olduğu, 500 bin metrekare alana yapılmıştır, çok sayıda imarethane, kütüphane ve porselen fabrikasının olduğu, bir grup isyancı tarafından yakılmaya çalışıldığı.
Kız Kulesi	Üsküdar'da kalan son Bizans dönemi eseri olduğu, boğazdaki küçük bir ada üzerine yapıldığı, en büyük özelliği insanlara huzur veren özelliği, İstanbul'u dünyaya tanıtmaya çalışıldığı.

Yukarıdaki tablolarda İstanbul Muhafızları adlı çizgi film serisinde yer alan tarihi bilgiler sıralanmıştır. Dikkat edildiği üzere her bölümde işlenen tarihi eserin hakkında detaylı bilgiler verilmektedir. Eğitici ve öğretici bir özelliği benimseyen bir bakış açısı mevcuttur. Olaylar kurgulanırken her bir bölüm bir tarihi mekân merkeze alınarak kurgulanmıştır. Çizgi filmde yer alan kötü karakterlerin (Azmi ve Gürgen'nin) tarih dersinden başarısız olması sonucu İstanbul'da yer alan tarihi mekânları yok etme planları yapması olayın ilk başlangıcını oluşturmakta ve tarihi mekânları korumak isteyen dört çocuğun Azmi ve Gürgen'in kötü planlarını öğrenmesi sonucu onlara karşı mücadeleye girişmesi olayın temelini oluşturmaktadır. Bu iki grup arasındaki mücadele anlatılırken olayın geçtiği mekân hakkında örtük bilgi aktarımları yapılmakta ve anlatılan tarihi eser hakkında tüm bilgiler verilmektedir.

Böyle bir durumda çizgi filmin çocuğa görelilik ilkesi doğrultusunda değerlendirilmesi gerekmektedir. Bilgi aktarımı yapmak amacıyla kullanılan çizgi filmin en büyük özelliği olan eğlendiricilik göz ardı edilmemelidir. Çocuklar izlerken eğlenmeyi, abartılı olayları ve olağan üstü özellikleri seyretmeyi bu dönemde tercih etmektedir. Gelişme çağındaki çocukların hayal güçlerinin ve yaratıcı düşünme becerilerinin sağlıklı bir gelişim süreci geçirmesi için çizgi filmlerde bu öğelerin var olması gerekmektedir. Çocuk bu öğeleri hissetmediği zaman sıkılacak ve hazırlanan çizgi filmi izlemek istemeyecektir. Çocukların izlemediği bir filmde bilgi aktarımı yapmanın istenilen amaca ulaşmaktan uzak olacağı açık ve nettir. Çocuğa görelilik ilkesine göre çizgi filmin değerlendirilip bu doğrultuda yorum yapmanın daha sağlıklı olacağı bir gerçektir. Bu doğrultuda Gültepe İmam Hatip Ortaokulunda (Kağıthane/İSTANBUL) 6. sınıfa gitmekte olan 100 öğrenciye, çizgi filmin ilk 10 bölümü izletilmiş ve hazırlanan sorulara verilen cevaplar çocuğa görelilik ilkesine göre hazırlanıp hazırlanmadığını yorumlamak adına bir tablo haline getirilmiştir.

Tablo 3. Öğrencilere sorulan sorular ve frekans tablosu

Sorular	Hayır	Evet	Bazen
Soru 1: İzlediğiniz çizgi filmde tarihi öğelerin fazla yer alması çizgi filmi sıkıcı kılıyor mu?	f. 0	f. 8	f. 92
Soru 2: İzlediğiniz çizgi filmin aşırı eğitici olduğunu düşünüyor musunuz?	f. 2	f. 7	f. 91
Soru 3: Bu çizgi filmin tüm bölümlerini izlemek ister misiniz?	f. 90	f. 3	f. 7

Yukarıdaki frekans tablosundan hareketle şu yorumlarda bulunabiliriz.

Soru 1: İzlediğiniz çizgi filmde tarihi öğelerin fazla yer alması çizgi filmi sıkıcı kılıyor mu?

Frekans tablosunda bu soruya verilen cevapta öğrencilerin büyük çoğunluğu çizgi filmde yer alan tarihi öğelerin varlığından rahatsız olmadığını ve bu öğelerin çizgi filmi sıkıcı kılmadığını ifade etmiştir. Bu bulgudan hareketle çizgi filmlerde öğretici öğelere yer verilebileceği, çocukların bu bilgi aktarımından rahatsız olmadığı ve anlatılan konudan ziyade daha çok çocuğa uygunluk ilkesini dikkate aldıkları yorumları yapılabilir.

Soru 2: İzlediğiniz çizgi filmin aşırı eğitici olduğunu düşünüyor musunuz?

Frekans tablosuna baktığımızda öğrencilerden az da olsa çizgi filmi aşırı eğitici bulanlar olsa da izleyenlerin büyük çoğunluğu çizgi filmi aşırı eğitici bulmamaktadır. Bir önceki soruyla birleştirilerek yorumlarsak çizgi filmin kurgusal yapısına giydirilen eğitici ve öğretici içerikler izleyenler tarafından aşırı dikkat çekmemektedir. Yani çizgi filmin asıl amacının çocukları

eğlendirmek olduğunu düşünürsek İstanbul Muhafızları çizgi filminin bu amaçtan sapmadığı öğretilerini daha çok örtük bir şekilde aktardığı yorumunu yapabiliriz.

Soru 3: Bu çizgi filmin tüm bölümlerini izlemek ister misiniz?

Çocuklar izlerken eğlenmek, hayal etmek, abartılı içeriklerle karşılaşmak ister. Bu isteklerinin karşılanmaması sonucunda sıkılır ve izlemeyi terk eder. Devamlılık ve süreklilik arz etmek adına bu isteklerin karşılanması gerekmektedir. Frekans tablosunda öğrencilerin büyük çoğunluğunun tüm bölümleri izlemeyi tercih etmesi bu isteklerin karşılandığı ve çocuğa görelilik ilkesi dikkate alınarak çizgi filmin kurgulandığı yorumunu bize yaptırıyor.

Genel olarak frekans tablosunu yorumladığımızda İstanbul Muhafızları adlı çizgi filmin içeriğinde tarihi öğeleri barındırması çizgi filmin izlenilebilir olmasından bir şey kaybettirmemiştir. Çocuklar çizgi filmde yer alan eğitici ve bilgilendirici öğelerden sıkılmamakta ve çizgi filmi tekrar izlemek istemektedir. İçerisinde bilgi aktarımının yapıldığı bu çizgi film çocuklar için hala eğlenceli ve zevkli bir konumdadır.

4.Sonuç ve öneriler

Yapılan araştırmada şu sonuca varılmıştır: İstanbul Muhafızları adlı çizgi film serisi içeriğinde birçok tarihi bilgiyi barındırmakta ve her bölümde bu bilgiler sistemli bir şekilde anlatılmaktadır. Yukarıda yer alan bulgulardan hareketle çizgi filmin asıl amacının eğitici ve öğretici bir gaye taşıdığı ortaya çıkmış ve yine çocuğa görelilik ilkesi doğrultusunda yapılan değerlendirmeler sonucunda istenilen amaca başarı ile ulaşılmıştır. Eğitici ve öğretici bir rol üstlenilirken çizgi filmin en önemli işlevi görmezden gelinmemiş ve çizgi filmi çocuklara sevdiren abartı, güldürü ve müzik gibi unsurlar seride yerinde ve başarılı bir şekilde kullanılmıştır. Literatürde yer alan birçok çizgi filmde görmezden gelinen bu unsurlar izleyicinin devamlılığının sağlanması noktasında çok büyük önem arz etmektedir. Yayından kısa sürede kaldırılan veya büyük bütçelerle hazırlanmış olsa da izleyiciler tarafından talep görmeyen yapımların, çizgi filmlerin asıl amacı olan eğlendirme gayesini görmezden geldiği için başarılı olamadığını bu araştırma sonucunda söyleyebiliriz. Yazınsal metinlerin çocukların ilgisinden uzak bir anlatım tercih etmesi ve okuma kültürünün ülkemizde yaygın olmaması görsel medya organları aracılığıyla tarihi ve kültürel bilgilerin çocuklara kazandırılmasını değerli kılmaktadır.

Gelişim çağında olan çocuk, içerisinde bulunduğu toplumu tanımak ve bilmek ister. Bu ihtiyacın sağlıklı bir şekilde karşılanmaması ileride kültürel çatışmalara ve farklı kültürleri benimseme gibi olumsuz sonuçlara neden olmaktadır. Bu açıdan bakıldığında çocuklara yazınsal ve görsel içerikler aracılığıyla bilgi aktarımı yapılabileceği, öğretici içeriklerin de bu yaşlardaki çocukların isteklerinin karşılanması şartıyla aktarılabilmesi ve çocuklar tarafından severek takip edilebileceği bu araştırma sonucunda ortaya konulmuştur. Araştırmamızın örneklemini oluşturan İstanbul Muhafızları adlı çizgi film serisinde ise öğreticilik faaliyeti çocukların isteklerini yerinde karşılayarak öğreticiliğin (özelde tarihi bilgi aktarımının) çizgi filmlerde de etkili bir şekilde yapılabileceğini bize göstermiştir. Çocukların içinde bulunduğu kültürü tanıma ihtiyacını düşündüğümüzde İstanbul Muhafızları çizgi film serisinin çocuklara eğlenerek kendi kültürünü ve tarihini tanıma fırsatı verdiğini söyleyebiliriz.

1. Bu araştırma çizgi filmin ilk on bölümünü kapsamaktadır. Tüm bölümlerin analiz edilmesi yapılan bu araştırmanın kısıtlı bir yanıdır. Tüm bölümlerin analiz edilerek genel bir kanıya varılması gerekmektedir.

2. Çocuğa görelilik ilkesi için veri olan öğrenciler sistemli bir şekilde seçilmemiştir. Çocuğun bulunduğu kültürel yapı, cinsiyeti ve geçim durumu çocuğun düşüncelerini etkilemektedir. İleride yapılacak olan araştırmalar sayılan bu ölçütleri de göz önünde bulundurarak yapılması gerekmektedir.

3. İstanbul Muhafızları adlı çizgi film serisi gibi kültürümüzü ve tarihimizi çocukların seveceği bir dille işleyecek eserlerin fazla olması gerekmektedir.

4. Görsel öğelerin yazınsal metinlere göre daha etkili ve kalıcı olduğu yapılan araştırmalar sonucu kanıtlanmıştır. Bu nedenle yazınsal öğelerin yanında görsel medyanın etkili kullanımı ile çocuklara eğitici faaliyetler yapılmalıdır.

5. İstanbul Muhafızları adlı çizgi film serisinin başarıya ulaşmasında etkili olan nokta: Çizgi filmde güldürü, abartı ve müzik gibi unsurları göz ardı etmemeleridir. Diğer çizgi filmlerinde bu ölçütler göz önüne alınarak kurgulanması gerekmektedir.

Kaynakça

- Cesur, S. ve Paker, O. (2007) Televizyon ve Çocuk: Çocukların TV Programlarına İlişkin Tercihleri, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, S.19
- Kaba, F. (1992). Animasyonun Eğitim Amaçlı Kullanımı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi
- Karasar, N. (2012), *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Oruç, C., Tecim, E. ve Özyürek H. (2011) Okul Öncesi Dönem Çocuğunun Kişilik Gelişiminde Rol Modellik ve Çizgi Filmler, *Ekev Akademi Dergisi*, S.48
- Ünal, F ve Bursalı, H. (2015) Çizgi Dizilerde Kalıp Söz Eğitimi: Cille Örneği, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, S.12
- Yorulmaz, B. ve Tanrıverdi, M. (2009) Din ve Değerler Eğitimi Açısından Keloğlan Çizgi Filminin Değerlendirilmesi, *Sinema ve Din*
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları

Extended abstract in English

Cartoons have become a phenomenon where children have fun and spend time today. Therefore, cartoons are not only used as an entertainment tool today; it acts as a tool for the transfer of cultural, historical and sociological values of a society. Insufficient use of literary texts and low efficacy threshold compared to visual elements have changed the perspective of cartoons in this direction. In this study, based on the example of Istanbul Guards, the teaching of cartoons in general and teaching of historical information in special sense were chosen as research subjects. This qualitative research was selected as the scope of the research in the first 10 episodes of the cartoon named "Istanbul Guardians" broadcast on TRT CHILDREN channel, and documentary scanning was used for data collection and content analysis was used for data analysis. In order to understand the principle of relativity to the child, the first 10 episodes of the cartoon were shown to 100 students attending the 6th grade in Gültepe Imam Hatip Secondary School and the answers given to the prepared questions helped in the correct interpretation of the findings.

Based on the fact that cartoons are being used in education and training and their success is undeniable, the effect of cartoons on the instructive side of the cartoons and their influence in the cartoon called Istanbul Guards constitute the main purpose of this research. The opinions of 6th grade students studying at Gültepe Imam Hatip Secondary School about the cartoon provided the child with the opportunity to evaluate according to the principle of relativity. The purpose of this research is whether the tutorial (Historical information) elements in the cartoon series called Istanbul Guards which are broadcasted on TRT Children's channel are processed in the principle of relativity to the child. In the literature review, it was determined that there are cartoons in which historical figures are told and they are not in series but limited. No cartoon film with information about historical places was found. It has been determined that there are cartoons that contain the instructional elements, but there is no cartoon that conveys information like in the Istanbul Guard. In this section, the sections analyzed first are specified, and then the instructional elements in these sections are presented in the form of tables. Children prefer to have fun while watching, exaggerated events and watching extraordinary features in this period. These elements must be present in the cartoons for the children of development age to have a healthy development process and their imagination and creative thinking skills. When the child does not feel these items, he will be bored and will not want to watch the cartoon.

In the research, the following conclusion is reached: The Istanbul Guardians series contains a lot of historical information. Based on these elements, it was revealed that the aim of the cartoon was to have an educational and educational goal, and achieved this goal successfully according to the data obtained. While playing an educational and instructive role, the most important function of the cartoon was not ignored, and elements such as exaggeration, laughs and music that made the children love the cartoon were used in the series and successfully. It is very important that literary texts prefer a narrative far from the level of children, and in a society where there is no reading culture, it is necessary to provide historical and cultural information to children through visual media. The child of developmental age wants to know and know the society he is in. Failure to meet this need in a healthy way causes cultural conflicts and negative consequences such as adopting different cultures in the future. In this respect, the cartoon series called "Istanbul Guards" meets this need of children and gives them the opportunity to get to know their culture and history.